

«درنامه تربیتی و عورت»

(کتاب چهارم: امامت)

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی ایران

بهشتی، سید جواد / ۱۳۳۳.

درسنامه تربیتی (کتاب چهارم: امامت / گردآوری: سید جواد بهشتی)

تهران: مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، ۱۳۷۵.

۲۵۶ ص. ۶۰.۰۰۰ ریال. ISBN 978-964-5421-44-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا

امامت

۹۰۴ ب / ۲۲۳ BP ۲۹۷ / ۴۵ ۲۵۶۵۳۹۶ ۱۳۹۳

درسنامه تربیتی دعوت ۴: امامت

سید جواد بهشتی

ناشر:	مرکز فرهنگی درسهای از قرآن
چاپ:	چاپخانه دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
نوبت چاپ:	۱۳۹۳ - تابستان
شمارگان:	۵/۰ نسخه
قیمت:	۶۰۰۰۰ ریال

شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۵۴۲۱-۴۴-۶
-------	-------------------

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

مرکز پخش شماره ۱: تهران، تلفن و نمابر ۴ - ۶۶۹۴۶۳۶۳
مرکز پخش شماره ۲: قم، تلفن و نمابر ۰۲۵ - ۴۷۷۴۲۴۷۰
مرکز پخش شماره ۳: اصفهان، تلفن و نمابر ۰۳۱۱ - ۲۲۰۵۲۸۵
مرکز پخش شماره ۴: مشهد، تلفن و نمابر ۰۵۱۱ - ۲۲۴۱۲۸۴

www.Qaraati.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۱

□ درس اول □

- عقائد: امامت از اصول دین است ۱۲
- اخلاق: کوچک شمردن گناه ۱۶
- قصه‌هایی کوتاه از زندگانی امام علی(ع) ۱۷
- احکام: معاملات ۱۸
- شعار: چرا خودتان را فراموش کرده اید ۲۰

□ درس دوم □

- عقائد: زنا به امام ۲۱
- اخلاق: اظهار عفو به الی متنگام گناه ۲۴
- قصه‌هایی از زندگانی امام علی(ع) ۲۸
- احکام: معاملات حرام ۲۹
- شعار: ای نمازگزاران مواظب اخلاق خود باشید ۳۰

□ درس سوم □

- عقائد: نقش امام ۳۲
- اخلاق: گناهان کلیدی ۳۷
- قصه‌هایی از زندگانی امام حسن مجتبی(ع) ۳۸
- احکام: معاملات حرام ۴۰
- شعار: شکر خدا را فراموش نکنید ۴۲

□ درس چهارم □

- عقائد: اهداف امامت ۴۳
- اخلاق: قلب ۴۶
- قصه‌هایی از زندگانی امام حسین(ع) ۴۸
- احکام: معاملات اجاره ۵۰
- شعار: به توجه خدا دلگرم باشید ۵۱

□ درس پنجم □

- عقائد: ماجرای غدیر ۵۲
- اخلاق: حب و بغض ۵۸
- قصه‌هایی از زندگانی امام حسین (ع) ۶۰
- احکام: نگاه ۶۳
- شعار: سختی‌ها و شیرینی‌ها را درست تحلیل کنید ۶۵

□ درس ششم □

- عقائد: صفات امام ۶۷
- اخلاق: زندگی پیدایش گناه ۷۱
- قصه‌هایی از زندگانی امام حسین (ع) ۷۵
- احکام: لباس دختر پسر ۷۸
- شعار: در پیش این احکام نیست ۸۰

□ درس هفتم □

- عقائد: صفات امام (۲) ۸۲
- اخلاق: گناهان جدید ساخته دست بشر ۸۴
- قصه‌هایی از زندگانی امام سجاد (ع) ۸۶
- احکام: خوانندگی و نوازندگی ۹۱
- شعار: رشته ناگسستی ۹۳

□ درس هشتم □

- عقائد: صفات امام (۳) ۹۵
- اخلاق: التقاط و تحریف ۹۸
- قصه‌هایی از زندگانی امام سجاد (ع) ۱۰۲
- احکام: لباس و آرایش ۱۰۸
- شعار: محبت‌های مردم را به شکل خوبی تلافی کنید ۱۰۹

□ درس نهم □

- عقائد: تعیین امام ۱۱۱
- اخلاق: گفتار و کتب گمراه کننده ۱۱۶
- قصه‌هایی از زندگانی امام باقر(ع) ۱۱۸
- احکام: کارکردن ۱۲۰
- شعار: نافرمانی خدا و رسول خواری و ذلت است ۱۲۱

□ درس دهم □

- عقائد: تعیین امام تنها از طرف خداست ۱۲۲
- اخلاق: نقش تقلید و تقلید در ایجاد گناه ۱۲۹
- قصه‌هایی از زندگانی امام صادق(ع) ۱۳۱
- احکام: سرکشی در محافل و مجالس ۱۳۴
- شعار: امانتها را به امانت بسپارید ۱۳۶

□ درس یازدهم □

- عقائد: گوشه‌ای از فضائل حضرت علی و اهل بیت(ع) ۱۳۸
- اخلاق: تحقیر زمینه‌ساز گناه ۱۴۲
- قصه‌هایی از زندگانی امام کاظم(ع) ۱۴۳
- احکام: میهمانی و دید و بازدیدها ۱۴۵
- شعار: انعمت علیهم کیانند؟ ۱۴۵

□ درس دوازدهم □

- عقائد: حقوق امام و امت ۱۴۷
- اخلاق: توجه کامل به حفظ عفت ۱۵۱
- قصه‌هایی از زندگانی امام رضا(ع) ۱۵۱
- احکام: احکام اعتیاد ۱۵۱
- شعار: افراد را با انگیزه هایشان بشناسید ۱۵۱

□ درس سیزدهم □

- عقائد: انواع ظلم‌ها به امامت ۱۶۰
- اخلاق: نقش تغذیه در ایجاد گناه ۱۶۴
- قصه‌هایی از زندگانی امام جواد(ع) ۱۶۶
- احکام: ازدواج ۱۶۸
- شعار: به دنبال دید سالم و جهان بینی الهی باشید ۱۷۰

□ درس چهاردهم □

- عقائد: همگامی شیعه و اهل سنت ۱۷۲
- اخلاق: غلبه حرام در روایات ۱۷۶
- قصه‌هایی از زندگانی امام هادی(ع) ۱۷۸
- احکام: عتق و بوس ۱۸۰
- شعار: در هر کاری واسطه شوید سهمی هم به شما می‌رسد ۱۸۲

□ درس پانزدهم □

- عقائد: اهل بیت(ع) چه کسانی هستند؟ ۱۸۴
- اخلاق: زمینه‌های اقتصادی گناه ۱۸۶
- قصه‌هایی از زندگانی امام عسکری(ع) ۱۹۱
- احکام: خانه ۱۹۲
- شعار: تعهد به قرارها و پیمانها نشانه ایمان است ۱۹۶

□ درس شانزدهم □

- عقائد: ماجرای غدیر ۱۹۷
- اخلاق: بی‌حیایی و پرده‌داری ۲۰۰
- قصه‌هایی از امام زمان(ع) ۲۰۱
- احکام: حجاب ۲۰۴
- شعار: مواظب باشید خصوصت‌های شخصی شما را به بیراهه نبرد ۲۰۶

□ درس هفدهم □

- عقائد: اولی الامر کیست؟ ۲۰۷
- اخلاق: کمک به گناه و ظلم ۲۱۰
- قصه‌هایی از زندگانی حضرت فاطمه (س) ۲۱۳
- احکام: پوشش اسلامی ۲۱۵
- شعار: کسی که زیر بار قانون خدا نمی‌رود ۲۱۸

□ درس هجدهم □

- عقائد: جایگاه اهل‌بیت (ع) نزد پیامبر (ص) ۲۲۰
- اخلاق: کمک به گناه ۲۲۴
- قصه‌هایی از زندگانی حضرت خدیجه (س) ۲۲۶
- احکام: معارف و اخلاقیات ۲۲۸
- شعار: حزب خداست ۲۲۹

□ درس نوزدهم □

- عقائد: امام مهدی (ع) ۲۳۱
- اخلاق: تشویق گنهکار ۲۳۶
- قصه‌هایی از زندگانی حضرت خدیجه (س) ۲۳۸
- احکام: اختلاط دختر و پسر ۲۴۱
- شعار: از عذاب خدا بترسید و به رحمت خدا امیدوار ۲۴۳

□ درس بیستم □

- عقائد: ولایت فقیه و تداوم خط امامت ۲۴۵
- اخلاق: همشین و دوست بد ۲۵۰
- احکام: محرم و نامحرم ۲۵۳
- شعار: اهداف شیطان را خوب بشناسید ۲۵۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخنی با مربیان گرامی

«قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي...»

(ای پیامبر) بگو این راه من است که من و پیروانم با بصیرت کامل همه مردم را به سوی

خدا دعوت می‌کنیم... (یوسف/۱۰۸)

تألیت اصلی نظام جمهوری اسلامی ایران چیست؟ وظیفه اساسی، ایجاد شرایط مناسب برای رشد و اعتلای انسان است.

با عناایت به این حقیقت، کلیه مسئولیت‌ها و فعالیت‌ها در چارچوب نظام، وسیله تلقی می‌شود و کارآمدن این نظام را به ابل موجب تسهیل دستیابی به این هدف مقدس و آرمانی است.

در این عرصه، نقش «دعوت» نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای است و هر مسلمانی باید با سخن و عمل‌اش گام‌های راه «اللَّهُ» دعوت کند، دعوتی که با بصیرت، بینایی و آگاهی

همراه باشد. «أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ» و فرد و جامعه را به سوی خوبی‌ها و مبارزه با بدی‌ها سوق دهد.

«وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى»

طرح فرهنگی تربیتی چهره به چهره گامی است در این راستا تا مربیان دل‌سوز و متعهد با فراگیری آموزه‌های اسلام ناب محمدی (ص) و کسب مهارت‌های لازم، شیوه و چگونگی این دعوت را بیاموزند و بکار گیرند و به دیگران بیاموزند.

با این مقدمه، روشن می‌شود که اساتید و مربیان این صحن، وظایف سنگینی برعهده دارند که شناخت صحیح و رعایت آن‌ها می‌تواند در جذب مخاطب مؤثر باشد.

در این نوشتار، اشاره به برخی از آن وظایف خالی از لطف نیست.

مربیان باید بدانند با قدم گذاشتن در این عرصه رسالت بزرگی را پذیرفته‌اند و هر اندازه این کار خدایی را درست‌تر انجام دهند، پاداش بیشتری نصیب‌شان خواهد شد. اساتید شهید مرتضی مطهری (ره) می‌گویند: یک پیام چهار رکن دارد: محتوا، حامل، ابزار و روش.

مربی باید نسبت به هر چهار رکن مجهز باشد.

رکن اول، محتوا: مردم از محتوایی استقبال می‌کنند که عقلانی، عاطفی، گره‌گشای مشکلات زندگی‌شان باشد و محتوای معارف دینی که از قرآن کتاب خدا و سنت پیامبر گرفته

شده است، بر مبنای عقل و فطرت ریخته شده و استدلالی و عاطفی است و به دردها و مشکلات بشر توجه دارد.

رکن دوم، حامل پیام: مربی و مبلغی که قصد دارد این پیام را به مخاطب برساند، باید دانش‌ها، بینش‌ها و مهارت‌های لازم را داشته و حامل پیام باید خود پیام را درک کرده باشد، گونه کسی که به پیامی عقیده ندارد می‌تواند پیام را به مخاطب برساند؟

پس پیام باید انگیزه، شور و شوق کافی داشته باشد و در مورد پیام‌های دینی نکته مهمی که پیام‌رسان را به موفقیت می‌رساند نیت و قصد قربت و جلب رضای خدا در این کار است. حامل پیام باید مهارت انتقال پیام را داشته باشد، چه بسا کسانی هستند که پیام را فهمیده‌اند اما توانایی انتقال آن را ندارند. حامل پیام باید صداقت و امانت را در انتقال پیام رعایت کند و برای خوشنودن و آسودن با ترس از کسی، پیام را دست‌کاری نکند.

حامل پیام باید خودش را بشناسد، شرایط سنی و محیطی و نیازهای او را بداند. حامل پیام باید مقتضای زمان و مکانی را بشناسد. حامل پیام نباید از شنیدن انتقاد ملول شود.

حامل پیام باید هر چند یک‌بار تأثیرات و هم‌رسانی خود را بررسی و ارزیابی و بر اساس آن کار خود را تصحیح کند.

رکن سوم، ابزار انتقال پیام: امروز، دشمن ما برای رساندن پیام‌های مسموم خود از بهترین ابزار استفاده می‌کنند. خط خوب، صدای خوب، تخته، مازیک، صدا، بلندگو، نور، رایانه و... این‌ها وسایل و ابزاری هستند که ما را در رساندن پیام کمک می‌کنند، حتی الامکان سعی کنیم از ابزار خوب استفاده کنیم.

رکن چهارم، روش‌ها: به دلیل این‌که انسان‌ها متفاوت‌اند سن، افراد، ظرفیت افراد، تحصیلات، شرایط روحی، محیط زندگی متفاوت است. ما باید به روش‌های متنوع مسلط باشیم و برای هر مخاطبی روش خاصی را تجربه کنیم. خدای بزرگ کتاب‌اش را به روش‌های گوناگون تنظیم کرده است. گاهی با قصه، گاهی با مثل، گاهی با بسیر، گاهی با انذار، گاهی مستقیم، گاهی غیر مستقیم، گاهی استدلال، گاهی عاطفه، گاهی طریقی، گاهی مختصر و... با مردم حرف می‌زند.

از رسالت‌های بزرگ مریبان می‌تواند گردآوری تجربیات خود و انتقال آن به دوستان و همکاران باشد؛ این کار خیلی به توسعه و تعمیق تبلیغ تربیتی چهره‌به‌چهره کمک می‌کند.

گاهی ممکن است یک گفت‌وگوی شفاهی جواب ندهد، اما گفت و گوی کتبی و مکاتبه‌ای و نامه‌نگاری، گره را باز کند و یا ممکن است سخنرانی برای جمع‌های زیاد کم تأثیر اما با تعداد کم مؤثر باشد و یا به شکل امر و نهی ما را با موانعی روبه‌رو کند ولی به شکل پرسش و پاسخ راه باز شود. باید بدانیم که در بسیاری از موارد مشکل ما محتوایی نیست بلکه روش ارائه محتوا است؛ برای رسیدن به روش‌های نوین فکر کنیم، مشورت کنیم و سعی کنیم به چند روش معمول بسنده نکنیم.

به منظور تربیت جوانانی خوش عقیده، خوش بیان و فعال در صحنه گفت‌وگوهای دینی دقایقی از کلاس به مباحثه اختصاص یابد تا زبان بچه‌ها به گفت‌وگوهای دینی باز و آمادگی برای سخن‌گویی به پرسش‌های دینی تقویت شود، پیشنهاد این است که از جلسه اول شاگردان به سبب نام خود هم مباحثه‌ای انتخاب کنند و در هر جلسه به نوبت یکی از آن‌ها گوینده و دیگری شنونده شود (مدل مباحثه حوزوی) و حداقل بحث عقاید را مباحثه کنند و استاد بر مباحثه آن‌ها نظارت کند و گه‌گاهی کسانی که آمادگی دارند به تمرین سخنرانی و ارائه بحث بپردازند.

۲. شایسته است مربی خود به رساله راجع مراجعه کند و در هر جلسه مخاطبان را به این که به رساله مرجع خود مراجعه و تسبیح نموده و در صورت لزوم گه‌گاهی رساله را به جلسه بیاورند.

۳. حتی الامکان در پایان درس و یا آغاز درس بعد پرسش و پاسخ صورت گیرد. در خاتمه، بر خود فرض می‌دانم از هدایت‌ها، حمایت‌ها و زحمات خالصانه حضرت استاد محسن قرائتی مبتکر طرح تربیتی چهره‌به‌چهره و همچنین مساعدت‌های وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی جناب آقای علی جنتی و همکاری اسفید مربیان کارآمد و متعهد به ویژه مؤلف گران‌قدر جناب حجت‌الاسلام و المسلمین آیت‌الله محمد جعفر بهشتی و مدیر اجرای کشوری طرح یاد شده برادر خدوم، آقای علی محمد عظیمی مدیر تشکر نموده و از درگاه خدای متعال دوام توفیق و بهروزی همه دلسوزان و دست‌اندرکاران این حرکت اصیل را مسئلت نمایم.

حمیدرضا ارباب سلیمانی

مقدمه

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (نحل/۱۲۵)
 مردم را با حکمت و اندرز نیکو به راه پروردگارت دعوت کن و با بهترین شیوه با آنان مجادله کن.

خداوند را باسگزاریم که حرکت خودجوش و مردمی جوانان ایران زمین در دعوت به اسلام را ایمان پس از گذشت چندین سال پویاتر و پرجنب و جوش تر و وسیع تر به راه خود ادامه دهد و مردان و زنان بسیاری در سراسر سرزمین ایران اسلامی و بخصوص در استان های دور دست پایتخت های پاک و خالص و کمترین امکانات که به عشق تداوم راه امام و شهیدان و جلب رعایت سرت ولعصر (عج) به این میدان قدم گذاشته فضای جامعه اسلامی را برنگ خدا رنگین کند.

رهبر معظم انقلاب (ع) آغا سال ۱۳۸۰ در حرم مبارک امام رئوف حضرت رضا (ع) فرمود: «من می خواهم بگویم این جوان های که در تهران، در شهرهای گوناگون در استان های مختلف در خود مشهود، در بسیاری از شهرهای دیگر کار فرهنگی می کنند با اراده ی خودشان با انگیزه ی خودشان کارهای بسیار خوبی از آن ها ناشی شده است که از بعضی از آن ها ما بحمدالله اطلاع پیدا کردیم کار را هر چه می شود بطور جدی دنبال کنند و ادامه بدهند بدانند که همین گسترش کار فرهنگی در بین جوان های دین و انقلابی نقش بسیار زیادی را در پیشرفت این کشور و در ایستادگی ما در مقابل دشمنان این ملت ایفا کرده است.»

کتاب دعوت ۴ همچون کتاب های قبلی از آثار حضرت حجت الاسلام و المسلمین قرائتی مبتکر و طراح و پیگیر طرح چهره به چهره گرفته شده است. هر درس حاوی پنج قسمت است.

عقاید، اخلاق، قصه، احکام و شعار که عقاید از کتاب امامت استاد قرائتی، احکام از کتاب های گناه شناسی، معاد و امر به معروف، قصه ها از فیش های مجموعه آثار و در بعضی موارد از مقالات محمد کاظم ارفع و درس های احکام از کتاب های حجت الاسلام علی حسن زاده که برای دانش آموزان نوشته اند و شعارها نیز به انتخاب اینجانب و با درج پیام های تفسیر نور تنظیم شده است. در انتظار نقدها و پیشنهادهای شما هستیم و به آیندهای روشنتر امید بسته ایم.

سید جواد بهشتی